

PİNLİ-İNLEY ÇAPALI KÖPRÜLERİN BASINÇLARA MUKAVEMETİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION ON COMPRESSIVE STRENGTH OF PIN-INLAY RETAINED BRIDGES

Yasemin FOROOZESH^(*)

Anahtar Kelimeler : Pinley-Static-İnley

Araştırmamızda üç tip pinli 18 ayar kuyumcu altınından 9 adet, üç pinli Paliag-M anlaşımından 9 adet olmak üzere toplam 18 adet pinli ve pinsiz inley çapalı köprü protezi, geliştirilmiş özel ölçü aletleriyle basma deneyine tabutuldu. Elde edilen bulgular tablolarda belirtildi. Sonuçlar literatür incelememizde elde edilen sonuçlara çok yakın benzerlikte olduğu görüldü.

- İnley köprü çapaların daha fazla yüze dayanmasında inley kavitelerinin önemi büyuktur.
- İnley çapalarında kullanılan metalin sert olması tavsiye edilir.
- İnley çapaları pin ilave edildiğinde elastik deformasyona sebep olan yük üç katına çıkmaktadır. Buna göre köprü çapalarında inleylerin pinli hazırlanması tavsiye edilir. Bu durumda çapaların tutuculuğu artmış olur.
- Pinli inleyin çapaldan birisin de olması ile iki çapanın pinli inley olması arasında deformasyon yükü bakımından büyük bir fark yoktur.

Key Words : Inlay, pins bridges, comprhessive Strength

In our research three-pinned types of inlays has been used. Compression tests were applied to a total of 18 bridges with pins with a specially developed testing apparatus. The results obtained confirmed with the results in literature. As the conclusion of our research we can say that:

- In inlay abutmentbridges, the inlay cavities has great importance on resisting more load.
- It is advisable of use hard metals in construction of inlay abutment bridges.
- By adding pins to inlay abutments, the load to induce deformation increases the adhesion of abutment inlays.
- There is no great difference in adhesion when one abutment or both abutments has pins.

GİRİŞ :

Günümüzde estetik tüm alanlarda olduğu gibi, sabit protezler alanında da önemini korumakta ve her gün bu konuda dişhekimlerini daha dikkatli olmaya zorlamaktadır. Estetigin sağlanması her ne kadar estetik materyallerle sağlanabilmekte ise de, estetik materyalin kullanıldığı dişler üzerindeki kalınlık, bir taraftan estetiği bozarken diğer taraftan periodental dokuya zarar verdiği açıkça bilinmektedir.

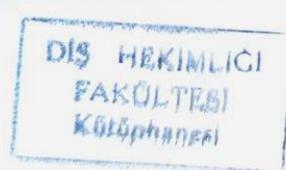
Bu problemlere çare bulabilmek için köprü protezlerinin bağlılığı tabii dişlerde madde kaybının az olması için yapılacak işlem köprü gövdesini, destek dişlerin belirli yerlerine bağlanması ve destek dişin bütün yüzeylerinden madde kaldırılması yerine des-

tek dişin belirli yerlerine kaviteler açılarak buralara inleyler hazırlanması şeklinde inley çapalı köprüler adını verdigimiz sabit protez türleri yapılmaktadır. Bu tür inley protezlerin tutuculuğunu daha artırmabilmek yeni bir tip, daha az dezavantajlı inley çapa hazırlanıp hazırlanmayacağını ortaya koymak için "Pinli inley çapalı köprülerin basınçlara mukavemetinin incelemesi" konulu bir araştırma yapmayı uygun bulduk.

GEREÇ ve YÖNTEM :

Çalışmamızda öğrencilerin, sabit protez çalışmalarında kullandıkları özel modellerden yararlandı. Pin yuvalarının birbirine paralel olarak açılması için, Whaledent firmasının paramax seti kullanıldı.

(*) I. Ü. Diş Hek. Fak. Uzman. Dr.

Köprü protzlerinin hazırlanmasında Palliag-M ve 18 ayar altın ve bunların özel lehimleri kullanıldı. Mekanik deneyler Avk-Budapest MH-1 tipi basma cihazıyla yapıldı.

Araştırmamızda hazırladığımız köprülere dayanak olarak, 4-7 nolu dişler seçilerek çalışma modelimiz üzerinde aşağıda belirtilen iki grup şeklinde köprü çapaları hazırlandı.

1. GRUP

Altın

- MOD (Normal inley)-DO(Pinli-inley)
- MOD (Normal inley) -MO (Pinli-inley)
- MOD (Pinli-inley) -MOD (Pinli-inley)

2. GRUP

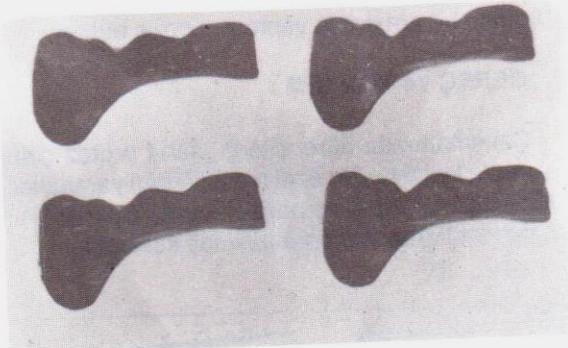
PALLIAG-M

- MOD (Normal inley)-DO (Pinli-inley)
- MOD (Normal inley)-MO (Pinli-inley)
- MOD (Pinli inley)-MOD (Pinli-inley)

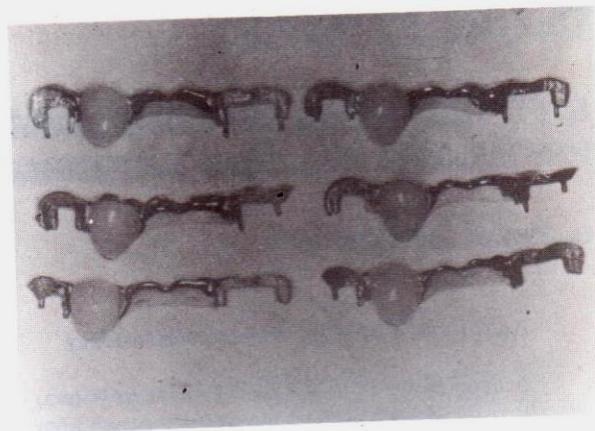
tiplerindeki köprülerden basma deneyleri için her tipten 3 adet olmak üzere 9 adet altın köprü, 9 adet Palliag-M köprü hazırlandı. Tüm deneylerde 18 adet köprü kullanılmış oldu.

Çalışma modeli üzerinde grplara göre inley kaviteleri hazırlandı. Kavite tabanına ve hazırlanan basamakta tutuculuğu artırmak amacıyla pin yuvaları açıldı. Pin yuvalarının birbirine paralel açılması için ağız içi parelometresi kullanıldı. Pin yuvalarının hazırlanmasında DYKMA'nın yöntemi kullanıldı (3-4-9). Bu yönteme göre okluzaldeki pinin pulpayı irite etmemesi için kavitenin distaline yakın yere, proksimalde ise kavite tabanına 1mm, derinliğinde pin yuvaları paralel olarak hazırlandı.

Çalışma modelimiz üzerinde endirekt yönteme inleylerin mum modelajı ve daha sonra dökümü yapıldı. Tüm çalışmalarımızda köprü gövdesinin aynı formda olabilmesi için enjeksiyon yöntemi ile köprü gövdeleri standart hazırlandı (Resim 1).

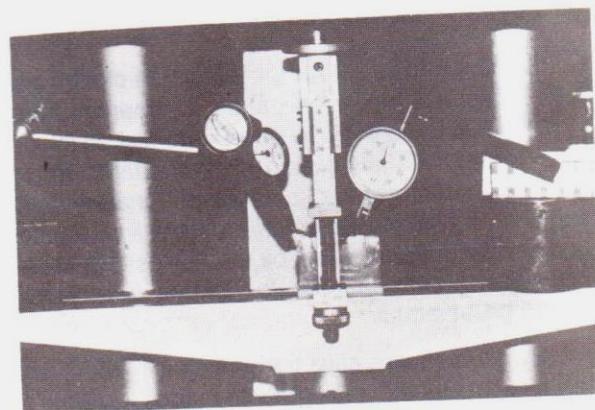
Çapaların köprü gövdesine lehimlenmesinden sonra cılısı ve sol alt 5 numaralı dişe serbest modelaj tekniği ile faset hazırlandı (Resim 2).

Pinley çapalı köprülerin basma kuvvetleri etkisinde tutuculuğunu incelemek için :

- Basma cihazından uygulanacak kuvveti köprü bünyesinin orta noktasına uygulanmasını,
- Pinli - inley çapalarda meydana gelen deformasyonuda değişik inleylerin okluzal boyalarının farklı olacağı düşüncesiyle bir orantı sağlamak üzere inley çapaların okluzal yüzlerinin orta noktasındaki deformasyonun incelenmesinin en iyi sonuç vereceği düşünülmüşür.

Köprü üzerine, basma cihazıyla deneyler yapılırken dayanakların statif tesibiti için standart bir statif hazırlandı (Resim 3).

Deneyselimizde deformasyon esas alınmıştır. Deformasyon herhangi bir çapada görüldüğü anda cihaz durdurularak kuvvet okunu ve tutuculuk kontrolü yapıldı. Deneysel ard arda değişik deformasyon kade-

melerinde tekrarlanarak uygulanan kuvvetler ölçülmüş ve tutuculuk incelenmiştir. Deney serisi elastik deformasyon sonuna veya tutuculuk ortadan kalkana kadar her köprü tipi için üç kez tekrarlandı.

BULGULAR

GRUP :1

ALTIN

DENEY :1

MOD (Normal inley $\overline{7}$)-DO(Pinli-inley $\overline{4}$) köprünün 0,05mm. deformasyonda köprünün elastik olduğu ve simandan ayrılmadığı tesbit edildi (Elde edilen bulgular (Tablo 1)'de ayrı ayrı belirtildi).

DENEY :2

MOD (Normal inley $\overline{4}$)-MO (Pinli-inley $\overline{7}$) köprünün 0,04 deformasyonda köprünün elastik olduğu ve simandan ayrılmadığı tesbit edildi (Tablo 2).

DENEY :3

MOD (Pinli-inley $\overline{4}$)- MOD (Pinli-inley $\overline{7}$) köprünün 0,04mm. deformasyonda köprünün elastik olduğu ve simandan ayrılmadığı tesbit edildi (Tablo 3).

GRUP :2

PALİAG-M

DENEY :4

MOD (Normal inley $\overline{7}$)-Do(Pinli-inley $\overline{4}$) köprünün 0,04mm. deformasyonda köprünün elastik olduğu ve simandan ayrılmadığı tesbit edildi (Tablo 4).

DENEY :5

MOD (Normal inley $\overline{4}$)-MO(Pinli-inley $\overline{7}$) köprünün 0,04mm. deformasyonda, köprünün elastik olduğu ve simandan ayrılmadığı tesbit edildi (Tablo 5).

DENEY :6

MOD(Pinli-inley $\overline{4}$)-MOD(Pinli-inley $\overline{7}$) köprünün, 0,04mm. deformasyonda köprünün, elastik ve simandan ayrılmadığı tesbit edildi (Tablo 6).

TABLO 1

$\overline{4}$ Pin DO, $\overline{7}$ MOD 18 ayar kuyumcu altınından hazırlanan mix köprünün basma deneyi sonucu inley çapaların orta noktalarında saptanın deformasyon değerlerine tekabül eden kuvvet değerleri

18 AYAR KUYUMCU ALTINI

$\overline{4}$ Pin DO		$\overline{7}$ MOD			
İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprünün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk	İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprünün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk
0.01	34	Var	0.01	33	Var
0.02	36	Var	0.02	36	Var
0.03	36.5	Var	0.03	36.5	Var
0.04	37	Var	0.04	37.4	Var
0.05	37.2	Var	0.05	37.8	Var

TABLO 2

$\square$ MOD, $\square$ Pin MO 18 ayar kuyumcu altınından hazırlanan mix köprüün basma deneyi sonucu inley çapaların orta noktalarında saptanın deformasyon değerlerine tekabül eden kuvvet değerleri

18 AYAR KUYUMCU ALTINI					
$\square$ MOD			$\square$ Pin MO		
İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprüün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk	İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprüün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk
0.01	36.5	Var	0.01	36.5	Var
0.02	36.8	Var	0.02	36.8	Var
0.03	37	Var	0.03	37.5	Var
0.04	37.6	Var	0.04	37.8	Var

TABLO 3

$\square$ Pin MOD, $\square$ Pin MOD 18 ayar kuyumcu altınından hazırlanan mix köprüün basma deneyi sonucu inley çapaların orta noktalarında saptanın deformasyon değerlerine tekabül eden kuvvet değerleri

18 AYAR KUYUMCU ALTINI					
$\square$ Pin MOD			$\square$ Pin MOD		
İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprüün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk	İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprüün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk
0.01	32.5	Var	0.01	32.5	Var
0.02	35	Var	0.02	35	Var
0.03	36.2	Var	0.03	36.4	Var
0.04	37.8	Var	0.04	37.8	Var

TABLO 4

$\lceil 4$ Pin DO, $\lceil 7$ MOD PALLİAG-M köprünün basma deneyi sonucu inley çapaların orta noktalarında saptanan deformasyon değerlerine tekabül eden kuvvet değerleri

PALLİAG - M					
$\lceil 4$ Pin DO			$\lceil 7$ MOD		
İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprünün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk	İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprünün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk
0.01	32.5	Var	0.01	32.5	Var
0.02	35	Var	0.02	35.5	Var
0.03	35.5	Var	0.03	36	Var
0.04	36	Var	0.04	37	Var
0.05	37	Var	0.05	38	Var

TABLO 5

$\lceil 4$ MOD, $\lceil 7$ Pin MO PALLİAG-M köprünün basma deneyi sonucu inley çapaların orta noktalarında saptanan deformasyon değerlerine tekabül eden kuvvet değerleri

PALLİAG - M					
$\lceil 4$ MOD			$\lceil 7$ Pin MO		
İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprünün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk	İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprünün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk
0.01	35.4	Var	0.01	35.2	Var
0.02	36	Var	0.02	36	Var
0.03	37	Var	0.03	37.2	Var
0.04	37.4	Var	0.04	37.8	Var

TABLO 6

1 Pin MOD, 7 Pin MOD PALLIAG-M köprünün basma deneyi sonucu inley çapaların orta noktalarında saptanın deformasyon değerlerine tekabül eden kuvvet değerleri

PALLIAG - M					
14 Pin MOD			7 Pin MOD		
İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprünün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk	İnley orta noktasındaki deformasyon (mm)	Köprünün orta noktasına uygulanan yük (kg)	Tutuculuk
0.01	35	Var	0.01	35	Var
0.02	36.2	Var	0.02	36.2	Var
0.03	37.2	Var	0.03	38.3	Var
0.04	38	Var	0.04	39	Var

TARTIŞMA

Günümüzde blok metal olarak adlandırılan metal inleyler üzerinde değişik ve çok yönlü araştırmalar yapılmış, tabii diş kuronunda fazla materyal kaldırımdan eğer varsa MO, DO, MOD gibi okluzal çürüklere yararlanarak köprü protezlerinin tabii dişlere tutunması yolunda ve tutuculuğun artırılması sırasında önemli adımlar atılmıştır. Bu konuda araştırmacı Walter (23) inleyler üzerinde geniş araştırmalar yapmış, özellikle inleylerin tutuculuğunu araştırmıştır.

Inley duvarlarındaki Taper açısı konusunda Wack (10-16) teorik olarak verilen değer ile pratikteki değerin tam olarak uyumlu olmadığı 5 derece teorik açının pratikte uygulanmasının çok zor olduğunu bildirmektedir.

Inley kavitelerin hazırlanmasında duvarların Taper açısı ve dış bükey yüzey eğimi minimal değerde olursa diş üzerine gelen gerilimlerin en az olduğu Farah ve arkadaşları tarafından ispatlanmıştır. Araştırmacılara göre özellikle altın inleylerde bizotaj yapılması kuvvet dağılımı bakımından çok iyi sonuçlar vermektedir (5).

Wend ve arkadaşı (26), estetiği sağlamak için metal akril kombinesi inley düşüncesini ortaya atmışlardır. Weiss (25) ise, parçalı köprüler ve inleylerden yararlanarak sürgülü inleyleri ortaya atmıştır. Daha sonra paralel olmayan pinli inleyler ortaya atılmıştır (24). Tylman (18-19-20-21) köprü çapası olarak kullanılan paralel pinli köprüleri hazırlamıştır.

Araştırma konumuzla ilgili Burnell ve arkadaşı (2), sert ve yumuşak altın alaşımlarını inley olarak kullanmış, aşınma yönünden sert altın inleylerin yumuşak altın inleylere oranla daha fazla aşındıklarını saptamıştır. Burnellin bu araştırmasında elde ettiği sonuç, yumuşak altının çigneme basınçları altında ezilerek kaviteye sıkışmakta sert altında ise ezilme basınçlar altında madde kaybına uğramakta ve inley gitikçe aşınmaktadır. Araştırmamızda basma yüklemelerinde elde ettiğimiz sonuçlarda gördük ki 18 ayar altın alaşımlarında elastiklik, sertlik derecesi daha yüksek olan Palliag-M alaşımına göre daha fazladır. Her iki sonuçtan da görülmektedir ki sert alaşımında aşınma fazla, elastiklik daha azdır. Diğer bir deyimle her iki alaşımda aşınma ile elastiklik ters orantılardır. Brunel ve arkadaşı (1) ise, inleylerde kullanılacak metal alaşımının hazırlanacak inleylerin şecline ve görevi vazifeye göre seçilmesi gerekliliğine degenmişlerdir (6). Soyer (80), inley kavitelerinde Black taraflından konulan prensiplere kesin uyuşması halinde inleylerden iyi sonuç alınacağı : Johnson (9), üç boyutlu foetelastisite çalışmalarında özellikle birinci sınıf kaviteerde gelen çigneme kuvvetlerinin daha çok kavite kenarlarına geldiğini ve kavite tabanında aynı oranda etkilendiğini ortaya koymuştur (8-15).

Araştırmamızın sonuçlarını karşılaştırmak ve bu konudaki sonuçları mukayese edersek yeni sonuçlar çıkarmak için yaptığımız literatür taramasında araştırmamıza benzer yakınlıkta yapılmış araştırmalara fazla rastlamadık. Modelli, Vicira (17-27)'nin MOD altın inleylerde bugün için geçerli kavite düzenlemesi, iş-

sal işlem ve simantasyon konulu 1. araştırmaları ile okluzal baskı neticesi proksimal kalıcı deformasyon konulu araştırmaları araştırmamızda büyük bir yakınlık göstermektedir. İlk araştırmalarında kavite düzenlemeleri üzerinde duran daha kavite düzenlenmesi üzerinde çalışan araştırmacıların ortaya koyduklarının kritiklerini yapmış ve sonuçda öteki araştırmacıların ileri sürdürdüğü prensiplere uygun bir kavite tipi ortaya koymustur. Bu kavite tipi bizim kendi araştırmamızda benimsediğimiz kavite tipine çok yakındır. Daha sonra Mondelli ve Vieira araştırmalarında sekiz adet inley kavitesi hazırlanmış çekirdek yaparak araştırmalarını sürdürdüler. Bu araştırmaların bizimkinden en önemli farkı Mondelli inleyleri tek başına çekirdek üzerine simmente ederek araştırmasını sadece tek inleyler üzerinde yürütme olmasıdır. Bir araştırmamızda tek başına inleyler yerine bunlara bağlı köprü gövdelerinden meydana gelen köprülerdeki pinli-inley çapaların basma kuvvetleri karşısında inleylerin mukavemetini in-

celedik. Mondelli ve arkadaşı, tek altın inleyin proksimal yüzüne çelik bilya ile özel yükleme apereyinde yüklemelerden sonra kuvvetler 20'şer kg. artırılarak inleydeki 0,001mm.lik deformasyon tesbit edinceye kadar yük artırılmıştır. Burada uygulanan kuvvet 20 kg. dan 160.kg a kadar artırılmıştır. TABLO 1 ve TABLO 6 da kavite hacimleri artırılırken pin ilave edilmişdir. Burada dikkat çeken her iki inleyede pin koymakla deformasyon yükünün artmasının mümkün olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar bize pinli inleyli çalışmalardan bir tanesine pin yerleştirilmesi sonucu elastik deformasyon yükünün çok arttığını teyit ederken bu tür inleylerde kavite hacminin artık fonksiyon olmaktan çıktığını göstermektedir. Pin ilavesi ile yük artmakta ancak bu artış belli bir nisbette olduğu için burada pini bir katsayı olarak düşünmek mümkündür. Ancak pin derinliği, çapı adedi bu konuda olumlu veya olumsuz etki edebilir. Onun içindir ki, bu ayrı bir araştırma konusu olarak ele alınmalıdır.

KAYNAKLAR

- 1- Brunel, A. L., Lakermance, J.: *Les inlays D' Obturation*, Masson Et Editeurs, Paris, 1963.
- 2- Burnell, S. C., Connell, J.: *Attritional Characteristics of Types A and D cast gold*, Loyolo University Scholl of dentistry, pp (80-84).
- 3- Eichner, K., Motsch, A., Külh, W.: *Crown preparation (11)*. Quintessence International, 1161/9, pp(13-18), 4, 1975.
- 4- Eifinger, F. F.: *Rationelle Inlay Preparation und Abd-ruck technik*, ZWR, 81/7, pp (795-803), Jahrg. 1972.
- 5- Farah, J. W., Dennison, J. B., Powers J. M., Effects of design on stress distribution of intracoronal gold restorations, J. Am. Dent. Assoc, Vol : 94/6, pp (1151-1154), Jun 1977.
- 6- Hamilton, R. B. G., Dekowitz, W.: *Operative Dentistry and the pulp*, J. Prost. Dent., Vol : 12/5, 985-1001, Sept. Oct., 1962.
- 7- Herbert, T.S., Sumiya, H., Fisher, D. W.: *Mandibular M. O. D. Onlay, Conservative Dentistry*, Number : 2, 29-34, February, 1974.
- 8- Johnson, E. W., Castaldi, C. R., Wysocki G. P.: *Stress Pattern Variations in Operatively prepared Human teeth Studied by Three Dimensional Photoelasticity*. J. Prost. Dent. Vol : 47/4 548-558, July Augt., 1968.
- 9- Johnson, J. F., Phillips, P. W., Dykeme, R. W.: *Modern Practice in crown bridge prostodontics*, 170-175, by W. B. Saunders Company, 1971.
- 10- Mack, P. J.: *A theoretical and clinical investigation into the taper achieved on crown and inlay preparation*. J. Oral. Rehabil., Vol : 7/3, pp (255-265).
- 11- Metals Handbook. Vol : 11, Hardness Tests ASTM Yayıni, pp(500-550), 1978.
- 12- Metzler, J. C., Chandler, H. H.: *An evaluation of techniques for finishing margins of gold inlays*, J. Prost. Dent. Vol: 36/5, pp (523-531), November 1976.
- 13- Mondelli, J., Vieira, D. F.: *Influence of cavity design, heat treatment, and cementation on MOD gold inlays, 1 Proksimal permanent deformation under occlusal stress*, J. Prost, Dent., Vol : 30/6, pp (883-890), 1973.
- 14- Mondelli, J., Vieira, D. F., Junior, J.G.: *Influence of cavity design, heat treatment, and cementation on MOD gold inlays, 2, Resistance to removal under tensile stress and its relationship to the cavity surface area*, J. Prost. Den., Vol: 31/1, pp (61-65), January, 1974.
- 15- Motsch, A., Gauss, O.: *Spannungsoptische über Frontzahn brückenanker*, D. Z. Z. 24: 797-802 1969.
- 16- Schray, K.: *Stiftverankerte inlays and inlay brücken*, Z. W. R., Vol : 83/5, pp (187-192), March 1974.
- 17- Soyer, P. M. G.: *Etude Mecanip des Principaux Pour Ponts Fixes. La Voie Buccale*, 20, 1-2, Nov. Dec., 1966

- 18- Tylman, S. D.: *Fixed partial Denture Prosthodontics*. International Dental, J. Prost. Dent. Vol : 10/1, PP (59-60), March, 1960.
- 19- Tylman, S. D.: *Theory and practice of and fixed partial prosthodontics (bridge)* Mosby, 1970.
- 20- Tylman, S. D.: *Theorie et Pratque da la couronne et de la prothe'se partielle conjointe (bridge)*, Julien Prelat Ed., 1975.
- 21- Tylman, S. D.: Malone, F.: *Tylman's theory and practice of fixed prosthodontics*, Mosby, 1978.
- 22- Wagner, A. W., Burkhardt, J. W., Fayle, H. E. Jr.: *Contouring abutment teeth with cast gold inlays for removable partial dentures*. J. Prost. Dent. Vol : 20/4, pp (330-334), Oct. 1968.
- 23- Walter, E. J.: *The lingual luck Inlay-Used to Restore an Incisal Angle or as a proximal Restoration*, North West Dentistry, pp (15-16), January, Feb., 1969.
- 24- Weinberg, L. A. : *Vertical nonparallel pin-inlay Fixed partial prosthesis*, J. Prost. Dent. Vol: 23/4, pp (420n 33), Apr. 1970.
- 25- Weiss, B. A. : *The bolt inlay, A new method of repairing and modifying cemented fixed prostheses*. J. Prost. Dent. Vol: 23/3, pp (269-309), March 1970.
- 26- Wend, D., Taatz., H.: *Acrylic resin veneer inlays in the lateral tooth region Ouinte. Inter.*, 1083/9, pp (21-22), Sept., 1974.
- 27- Foroozesh, Y. *Değişik Inlay çapalı köprülerin statığının ve tutuculuğunun incelenmesi (Doktoro Tezi)*, İstanbul, 1986.

YAZIŞMA ADRESİ

Uz. Dr. Yasemin FOROOZESH
 İ. Ü. DİŞHEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
 34390 ÇAPA – İSTANBUL